

Spis treści

Wstęp	9
Wprowadzenie	17
Rozdział I	
Ochrona prawna mniejszości w okresie od pokoju westfalskiego do pierwszej wojny światowej	45
1. Ochrona prawna mniejszości religijno-wyznaniowych w Europie Zachodniej i Środkowej od połowy XVII wieku do kongresu wiedeńskiego (1815)	45
2. Ochrona praw mniejszości religijnych i narodowych na obszarze Imperium Osmańskiego (Turcji), począwszy od XVII wieku do pierwszej dekady XX wieku	52
3. Ochrona praw mniejszości językowych, etnicznych i narodowych w XIX i pierwszej dekadzie XX wieku	65
Rozdział II	
Przesłanki polityczno-prawne podjęcia przez konferencję pokojową w Paryżu decyzji o ustanowieniu ochrony prawnej mniejszości	77
1. Sytuacja polityczna na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej w przeddzień konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 roku	77
2. Podstawy politycznych rozstrzygnięć konferencji pokojowej w Paryżu	83
2.1. Programy polityczne Francji, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki	83
2.2. Główne cele polityczne Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Thomasa W. Wilsona podczas konferencji pokojowej w Paryżu	87
3. Austriacka próba rozwiązania konfliktów narodowościowych. Koncepcja autonomii narodowościowej	94
4. Problematyka ochrony prawnej mniejszości w programach organizacji międzynarodowych (żydowskich, pacyfistycznych i socjaldemokratycznych) przed i w trakcie pierwszej wojny światowej	101

4.1. Autonomia narodowościowa. Koncepcja rozwiązania tzw. kwestii żydowskiej na terytorium Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej	101
4.2. Propozycje rozwiązania problemu prawnej ochrony mniejszości narodowych przez organizacje międzynarodowe posiadające w swoich programach kwestie ochrony praw mniejszości w okresie od początku XX wieku do konferencji pokojowej w Paryżu	130
5. Stanowisko Żydów amerykańskich i ich organizacji w kwestii powołania systemu ochrony mniejszości żydowskiej w Europie Środkowo-Wschodniej i Południowej	138
5.1. Kongres Żydów Amerykańskich (Filadelfia, 15-18 grudnia 1918 roku)	141
5.2. Memorandum Kongresu Żydów Amerykańskich z 2 marca 1919 roku	147
6. Doktryna narodowościowa prezydenta Thomasa W. Wilsona w latach pierwszej wojny światowej oraz w trakcie obrad konferencji pokojowej w Paryżu	151

Rozdział III

Kwestia ustanowienia prawnej ochrony mniejszości rasowych, religijnych lub językowych podczas obrad konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 roku

1. Problematyka mniejszości rasowych lub narodowych i religijnych podczas prac nad Paktem Ligi Narodów (styczeń-kwiecień 1919 roku)	163
2. Działalność Komitetu Delegacji Żydowskich przy Konferencji Pokojowej. Starania o stworzenie systemu prawnej ochrony mniejszości w państwach Europy Środkowo-Wschodniej i Południowej (marzec-maj 1919 roku)	184
3. Sprawa mniejszości podczas obrad Rady Najwyższej (maj-czerwiec 1919 roku)	205

Rozdział IV

Stanowisko przedstawicieli polskiej i niemieckiej nauki prawa wobec postanowień małego traktatu wersalskiego z 28 czerwca 1919 roku

1. Uwagi wstępne	277
1.1. Ratyfikacja MTW i stanowisko polskiej nauki prawa odnośnie do obowiązywania i mocy prawnej MTW w polskim systemie prawnym	278
1.2. Stanowisko polskiej i niemieckiej nauki prawa wobec zagadnienia zmiany albo częściowego lub całkowitego uchylecia MTW na podstawie art. 12 traktatu ...	294
1.3. Artykuł 19 Paktu Ligi Narodów jako podstawa wypowiedzenia lub zasadniczej zmiany MTW	301
2. Szczególna moc postanowień artykułów od 2 do 8 MTW jako praw zasadniczych	304
3. Prawa i wolności wszystkich mieszkańców Polski	312
4. Obywatelstwo państwa polskiego	317
5. Prawa i wolności wszystkich obywateli państwa (Polski)	318
6. Prawa i wolności obywateli polskich należących do mniejszości rasowych, etnicznych, językowych lub religijnych	321
6.1. Uprawnienia językowe	322
6.2. Uprawnienia językowe obywateli polskich należących do mniejszości rasowych, etnicznych, religijnych lub językowych w prywatnych szkołach, instytucjach dobroczynnych, religijnych lub społecznych i innych zakładach wychowawczych	329
6.3. Uprawnienia językowe obywateli polskich innego języka niż polski w szkolnictwie publicznym	330

7. Uprawnienie obywateli polskich, należących do mniejszości rasowych, etnicznych, religijnych lub językowych, do zakładania, prowadzenia i kontrolowania własnym kosztem szkół, instytucji charytatywnych i zakładów wychowawczych oraz prawo swobodnego w nich wykonywania praktyk religijnych	333
8. Uprawnienie obywateli polskich należących do mniejszości rasowych, etnicznych, religijnych lub językowych do ubiegania się o przyznanie słusznego udziału z budżetów: państwowego, gminnego lub innych na cele wychowawcze, religijne i dobroczynne	336
9. Zasada równości faktycznej i równości wobec prawa (zasada równouprawnienia) obywateli polskich, należących do mniejszości rasowych, etnicznych, religijnych lub językowych oraz kwestia praw kolektywnych grup mniejszościowych o charakterze etnicznym, religijnym lub językowym w MTW	341
9.1. Zasada równouprawnienia obywateli polskich, należących do mniejszości etnicznych, religijnych lub językowych	341
9.2. Kwestia praw kolektywnych mniejszości rasowych, etnicznych, językowych lub religijnych w MTW	342
9.3. Mniejszości (narodowościowe, rasowe, etniczne, religijne lub językowe) w postanowieniach MTW	345
10. Szczególne uprawnienia mniejszości żydowskiej	358
11. Gwarancje Ligi Narodów. Procedura usunięcia naruszeń postanowień traktatowych przyjętych przez państwo w traktach mniejszościowych na przykładzie Polski (art. 12 MTW)	365
11.1. Gwarancje międzynarodowe realizowane przez Ligę Narodów	367
11.2. Gwarancje polityczne	371
11.3. Gwarancje sądowe	391
12. Deklaracja polskiego ministra spraw zagranicznych Józefa Becka z 13 września 1934 roku ...	396
Wnioski końcowe	403
Podsumowanie	415
Krótkie biografie wybranych osób przywołanych w książce	421
Bibliografia	441